

Herinrichtingskansen Groenmarkt, Amersfoort

Visie

23 november 2020

COLOFON

Titel document:

Herinrichtingskansen Groenmarkt, Amersfoort

Datum:

23 november 2020

Status:

Visie

Opdrachtgever:

Gemeente Amersfoort
t.a.v. Mark Keultjes
Postbus 4000
3800 EA Amersfoort

Auteur:

Burobol
Postbus 1096
5200 BC 's-Hertogenbosch
073-8510633
www.burobol.nl

Inleiding

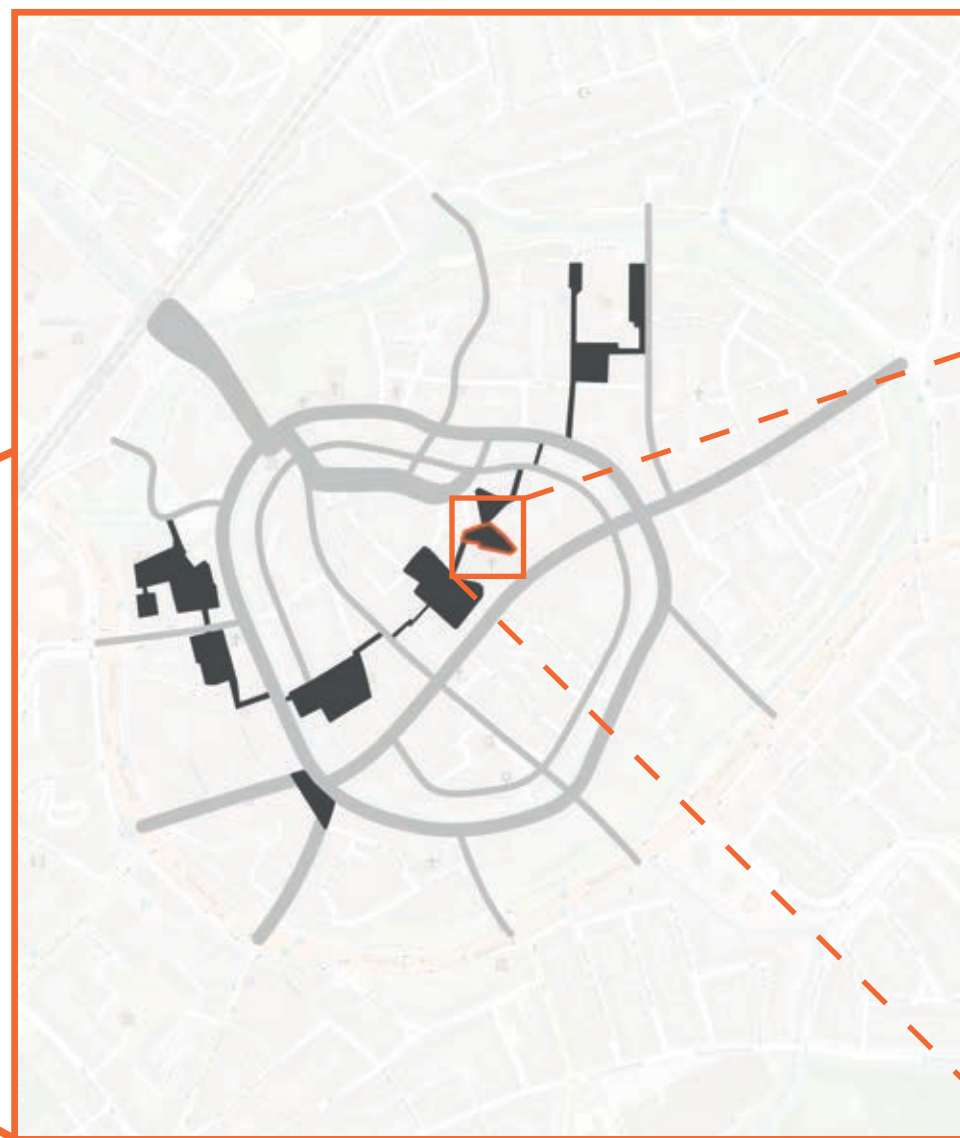
Ondernemers van de Groenmarkt hebben het initiatief genomen voor de herinrichting van de Groenmarkt. Vanuit het Programma Stadshart faciliteert de gemeente Amersfoort hierin.

Opgave is om samen met de werkgroep van ondernemers en de specialisten van de gemeente Amersfoort te onderzoeken welke kansen er zijn voor een herinrichting van de Groenmarkt die recht doet aan de prachtige historische plek en de wensen van de ondernemers. In het wensenoverzicht, worden de wensen van de ondernemers verwoord en worden de kaders opgenomen waar plannen in het vervolgtraject aan moeten voldoen. Deze kaders halen we op bij de specialisten van de gemeente. Op basis daarvan zetten we een visie op die handvatten biedt aan een overzicht van 'no-regret' maatregelen. Een set ingrepen waarmee we de doelen van de visie zoveel mogelijk bereiken.

LIGGING BINNEN AMERSFOORT

Amersfoort met het historisch centrum omringd door uitbreidingswijken

Een snoer van pleinen in de binnenstad, waar de Groenmarkt onderdeel van uitmaakt

De Groenmarkt als verscholen maar zeer bereikbaar plein achter de grote Sint Joriskerk

GESCHIEDENIS VAN AMERSFOORT TOT DE 18E EEUW

1652

In 1028 Eerste vermelding van Amersfoort als akkerland te Amersfoirde. In 1132 was de eerste vermelding van de bouw van een hofstede, op de locatie van de huidige Sint Joriskerk. Vanaf deze strategische locatie is Amersfoort gaan groeien. In 1259 kreeg Amersfoort stadsrechten. Ter verdediging werd om de jonge stad een stadsmuur aangelegd. De 14de eeuw werd voor Amersfoort een periode van grote bloei en groei en al snel was de ommuring te klein geworden. Een tweede stadsmuur werd gebouwd. Rond de 16e eeuw stortte de Amersfoortse economie in, waardoor de stad ongeveer gelijk bleef tot de 18e eeuw. Hoe de stad er tussen de 14e en 18e eeuw uit zag, is te zien op bovenstaande afbeelding.

Locatie Groenmarkt

Eerste stadsmuur

Tweede stadsmuur

ONTWIKKELINGSGESCHIEDENIS GROENMARKT

1028

Eerste vermelding van Amersfoort als akkerland te Amersfoirde. De naam betekent ‘voorde door de Amer’ en duidt op een doorwaadbare plaats (voorde) door de rivier de Eem (Amer); de plek waar men het natte, laaggelegen gebied het beste kon oversteken.

1132

Eerste vermelding van de bouw van een hofstede, op de locatie van de huidige Sint Joriskerk. De hofstede lag strategisch, moest goed bereikbaar en goed verdedigbaar zijn. Het is over de weg bereikbaar via de Langestraat en over het water via de Eem. De toren van de huidige kerk maakte zeer waarschijnlijk deel uit van de bij de hofstede behorende hofkapel. De – nu inpandige – Romaanse toren wordt gedateerd tussen 1190 en 1200.

Later in de 12e eeuw

Rondom de hofstede ontstond een nederzetting dat met de komst van handels- en ambachtslieden, de boeren en inwoners van de nabijgelegen nederzettingen steeds groter werd. Rond 1200 is de bouw van de Sint Joriskerk vermoedelijk begonnen.

1259

In 1259 kreeg Amersfoort stadsrechten. Ter verdediging werd een stadsmuur aangelegd, deze was omstreeks 1300 gereed.

1390

De 14de eeuw werd voor Amersfoort een periode van grote bloei en groei, al snel werd de ommuring te klein. Omstreeks 1390 werd begonnen met de aanleg van een tweede stadsmuur die pas rond 1450 werd voltooid.

1500 tot 1602

Binnen de groeiende stad Amersfoort bleef de Sint Joriskerk een ankerpunt. De kerk heeft nog verschillende verbouwingen ondergaan en in 1534 kreeg de kerk de huidige vorm van de Hallenkerk zoals wij haar nu kennen. De kerk was in het bezit van de omliggende grond, de huidige Groenmarkt. Deze grond werd gebruikt als kerkhof, in 1602 is de laatste begraving hier geweest. Aan de strategische wegen van de Groenmarkt werden woningen gebouwd.

1648

Het laatste deel van het kerkhof werd buiten gebruik gesteld. De locatie veranderde in een plein waar groente en kruiden werden verkocht. Hier komt de naam ‘Groenmarkt’ ook vandaan.

De Groenmarkt door de jaren heen

Op de historische kaarten is te zien dat de vorm van de Groenmarkt met de aangrenzende bebouwing sinds de 17e eeuw nagenoeg hetzelfde is gebleven. De stad Amersfoort werd groter en veranderde maar de Groenmarkt met aangrenzende Sint Joriskerk bleef qua vormtaal verankerd in de stad. Het plein heeft een functie verandering doorgemaakt van kerkhof naar marktlocatie tot het horecaplein van vandaag de dag. In 1755 kwam het eerste café aan het plein, Café Onder de Linde.

De rijke historie van de Groenmarkt wordt als archeologisch waardevol beschouwd met haar monumentale bebouwing. Dit dient in achtning genomen te worden tijdens de herinrichting van het plein. Geschiedenis en vernieuwing kunnen hand in hand gaan en elkaar versterken.

1560 – Jacob van Deventer.

Kaart met strategische wegen en de belangrijkste gebouwen.

Rood = bebouwd gebied
Geel = onbebouwd terrein
Groen = tuinen en bomen

1649 – Joan Bloau

1823 – Slits

1588 – Braun en Hogenberg.

Deze kaart is gedetailleerder. De Groenmarkt wordt nu al omsloten met bebouwing, voornamelijk woningen.

1657 – J. Jansonius

1846 – Thomkins

RUIMTELIJKE ANALYSE

Autoluwe binnenstad

Legenda

- Autoluwe gebied
- Kernwinkelgebied

Toelichting

Per 4 januari 2021 is de gehele binnenstad van Amersfoort autoluw. Er is een onderverdeling in twee gebieden met verschillende maatregelen.

Autoluwe gebied:

- Bewoners mogen het gebied altijd betreden
- Ondernemers met een eigen parkeerplek/parkeervergunning mogen het gebied altijd in

Kernwinkelgebied:

- Fietzers mogen het gebied in tussen:
Donderdag: 00.00 – 11.00 en 21.00 – 00.00
Andere dagen: 00.00 – 11.00 en 17.00 – 00.00
- Auto's mogen het gebied in tussen:
Do t/m za: 07.00 – 11.00
Zo t/m wo: 00.00 – 11.00 en 17.30 – 19.30

Bebording winkelgebied

Profiel van de Langestraat

In het kernwinkelgebied is de voetganger duidelijk de hoofdgebruiker. De verharding ligt van gevel tot gevel op één niveau waardoor het aandoet als een tapijt voor voetgangers. Op de Groenmarkt is het juist de rijweg die het beeld domineert.

Profiel op de Groenmarkt

Routing

Legenda

Autoluw gebied

- ↔ Tweerichtingen auto, fiets en voetganger
- Eénrichting auto, tweerichtingen fiets en voetganger
- Eénrichting fiets en voetganger

Kernwinkelgebied

- ↔ Tweerichtingen auto, fiets en voetganger
- Eénrichting auto, tweerichtingen fiets en voetganger
- Eénrichting fiets en voetganger

Toelichting

De entree van de Langestraat naar de Groenmarkt is na 4 januari enkel voor ontheffingshouder. De Groenmarkt blijft vanuit de Lavendelstraat wel met de auto bereikbaar. Het matigen van het auto verkeer op het plein biedt de mogelijkheid om de Groenmarkt om te toveren naar een verblijfsplein dat aansluit op de uitstraling van het kernwinkelgebied.

Mogelijke expeditie routes

Legenda

- Route bezorgbus van de Havik , via Lavendelstraat naar de Groenmarkt
- Route bezorgbus via Langestraat naar de Hof. Parkeren voor de Windsteeg
- Windsteeg naar Groenmarkt. Bevoorrading middels steekwagens/trolleys

Groenmarkt, Amersfoort | 23-11-2020

Toelichting

De twee routes per bezorgbus zijn toekomstige routes, hier dient nog een besluit over genomen te worden.

De route via de Havik, zorgt ervoor dat het verkeer de Groenmarkt kan bereiken. Dit kan een wenselijk scenario zijn omwille van efficiënte bevoorrading.

De route via de Hof, maakt dat er geen expeditieverkeer op de Groenmarkt komt en dat de horeca bevoorraadt wordt middels steekwagens/trolleys. Dit kan een wenselijk scenario zijn om het plein eventueel volledig autoluw te kunnen maken.

Directe rijroute naar de Groenmarkt met laad- en losplek op het plein

Smalle doorgang, enkel te voet te doorkruisen. Zorgt voor langere expeditie parkeerduur op de Hof

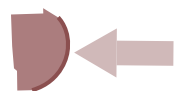
Parkeren

Legenda

Fiets parkeerplaatsen

Parkeerplaats op verhoogd plateau naar de Noorderportaal ingang incl. aanrijdroute

Toelichting

In totaal zijn er 10 fietsbeugels aanwezig in de hoek tegen de kerk aan. Verder zijn er verspreid over het plein verschillende losse plekken waar fietsen worden neergezet. De wild geparkeerde fietsen dragen bij aan het rommelige beeld op het plein.

Voor de Noorder portaal worden auto's geparkeerd op het verhoogde halfronde plateau zonder bandverlaging. De auto vormt een vreemd beeld op het verblijfsplein.

Te weinig fietsbeugels om het aantal aanwezige fietsen in kwijt te kunnen

Er worden veel fietsen verspreid over het plein 'wild-geparkeerd'

Verhoogd plateau op verblijfsplein wordt als parkeerplaats gebruikt

Looplijnen en entrees

Legenda

- ▶ Entrees
- - - - -> Natuurlijke looplijnen
- - - - -> Looplijnen met een doel
Het plein betreden voor verblijf op het terras of met een evenement

Toelichting

Het gebied wordt in het kader van de autoluwe stad voor het grootste deel voetgangersgebied. Maar in de huidige situatie wordt het zo ook al gebruikt. De natuurlijke looplijn van bezoekers is over de rijweg omdat de trottoirs vol staan met terras of te smal zijn. Het pleingedeelte betreden kan alleen tussen de bomen en terrasafzettingen door. Dit maakt dat de bezoeker het pleingedeelte enkel betreedt met een doel. Hierdoor wordt de Groenmarkt voornamelijk vanaf de rijweg beleefd.

Voetgangers gebruiken de rijweg, de trottoirs doen dienst als terras

Terrasdeel direct aan de gevel

Het pleingedeelte is bereikbaar tussen alle inrichtingselementen en bomen door. Het wordt enkel als verblijfsgebied gebruikt, niet als loopgebied

Privé en openbaar

Legenda

- Openbaar
- Privé

Toelichting

Het grootste gedeelte van de Groenmarkt is openbaar terrein. Dit houdt in dat veranderingen voornamelijk op gemeentelijke gronden zullen plaatsvinden. Daarnaast geeft dat de ondernemers vanzelfsprekend de mogelijkheid Groenmarkt breed afspraken te maken over bijvoorbeeld de terras uitstraling en het exploiteren van een podium.

Bomen

Legenda

- Lindes – solitair
- Koninglinde – solitair
- Koningslindes – leivorm
Privé bij Café Onder de Linde

Toelichting

De weergegeven Lindes zijn grotendeels onderdeel geweest van een project in 1997 waarbij de voorgaande bomen werden vervangen, ook dit waren Lindes. De huidige bomen hebben een levensverwachting van voldoende tot goed. Echter zorgen de bomen voor overlast bij de ondernemers door plak van luizen onder de bomen. De gemeente is bezig met het bestrijden van de luizen, het resultaat moet nog blijken.

De Groenmarkt is een van de weinige historische groene pleinen in de binnenstad van Amersfoort, hiermee onderscheidt de Groenmarkt zich van de rest.

Lindes – solitair

Koninglinde – solitair

Koningslindes – leivorm

Verharding

Legenda

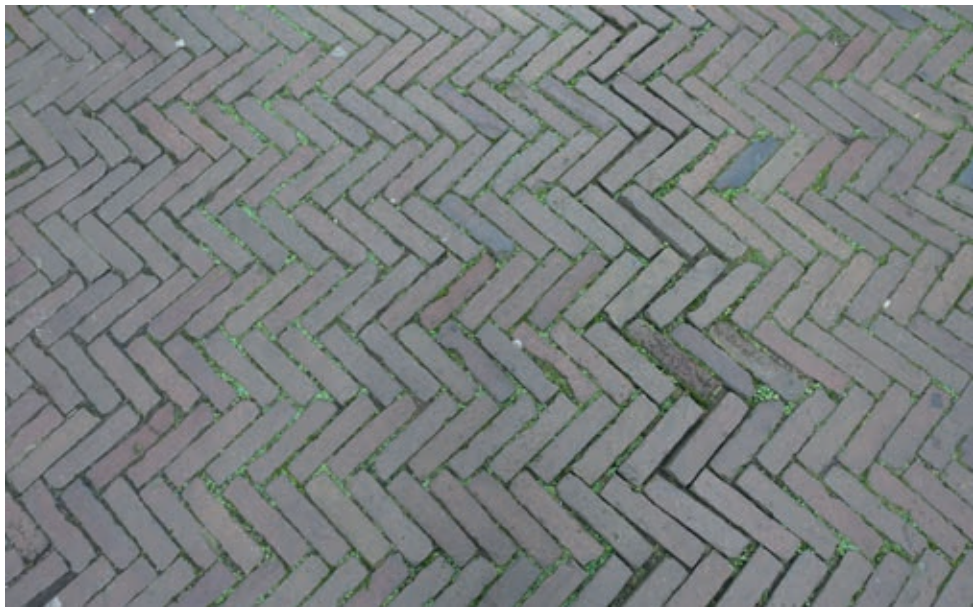
Rijbaan: gebakken klinkers - keperverband - dikformaat	Trottoir kerk: gebakken klinkers - halfsteensverband - dikformaat
Trottoirs: gebakken klinkers - halfsteensverband - keiformaat	Noorder portaal: kinderkoppen - radiaal
Plein: kinderkoppen - halfsteensverband	Brede verhoogde band

Toelichting

Er worden vrij veel verschillende soorten verharding in verschillende verbanden toegepast, maar de staat van de verharding is goed. Qua onderhoud kunnen de trottoirs en de rijweg voor de horeca en de kerk langs een opknapbeurt gebruiken. Op een aantal hoeken zou opnieuw straten bijdragen aan een helder onderscheid in gebruik. De kwaliteitssgids van de gemeente Amersfoort geeft richting bij aan een duidelijke onderverdeling in het gebruik.

RUIMTELIJKE ANALYSE

Verharding in beeld

 Rijbaan

De klinkers zijn in goede staat, maar het wegdek ligt er erg hobbelig bij.

 Trottoir

Voor het trottoir geldt hetzelfde als voor het wegdek. De staat is goed maar het ligt er erg hobbelig bij.

 Trottoir kerk

Er groeit veel onkruid tussen de voegen. Daarnaast ligt het trottoir niet vlak.

 Plein

Het plein ligt er strak bij en de kinderkoppen zijn van goede staat.

 Verhoogd plateau

De in radiaalvorm bestraatte kinderkoppen bij de Noorder portaal zijn een slag kleiner dan die op het plein liggen. Er komt hier en daar wat onkruid omhoog, maar het ligt er verder netjes in.

 Brede band

Er is geen bandverlaging in de band waardoor er voor auto's geen zachte overgang van het plein naar het verhoogde plateau mogelijk is.

Monumentale waarde

Legenda

- Archeologisch waardevol gebied
- Sint Joriskerk. De driebeukige hallenkerk
- Mandaatshuisje met laatgotische trapgevel
- Waaggebouw met een klassieke en symmetrische gevel
- Laag woon- en pakhuisje met gepleisterde topgevel
- Huis met rechte kroonlijst en tandingen
- Gerfkamer van de Sint Joriskerk 17^e eeuwse kruiskozijnen en leien dak

Toelichting

Omdat de Groenmarkt voorheen een kerkhof was is de grond van hoge archeologische waarde. Bij alle ingrepen waar dieper dan 30cm gegraven moet worden dienen archeologen van de gemeente Amersfoort betrokken te worden.

Het zicht op de bijzondere monumentale panden aan de Groenmarkt wordt bemoeilijkt door de grote hoeveelheid losse inrichtingselementen op het plein

RUIMTELIJKE ANALYSE

Monumentale panden in beeld

 Sint Joriskerk

Het betreft de achterzijde van de kerk en op dit moment wordt de gevel ook zo benaderd. Dat terwijl de achtergevel erg mooie details bezit. De kerk is in alle gevallen zichtbaar maar valt op ooghoogte weg achter de inrichtingselementen op het plein.

 Mandaatshuisje

De gevel van het oudste café aan het plein valt vanuit sommige hoeken wat weg achter de leilindes, vandaar ook de bijpassende naam van het café.

 Gerfkamer van de Sint Joriskerk

De Gerfkamer verdwijnt in een hoekje van het plein achter de terrasindeling.

 Waaggebouw

Het pand met de langste gevel, op de kerk na, aan de Groenmarkt. De voormalige Waag is van cultuurhistorische waarde vanwege de bijzondere gebruiksfunctie in de stad. Het zicht op de gevel wordt bemoeilijkt door inrichtingselementen en laaghangende boomkronen.

 Laag woon- en pakhuysje

De gevel van het lage woon- en pakhuysje verdwijnt eveneens achter opgestapelde terraselementen en doet dienst als opslaglocatie.

 Huis met rechte kroonlijst en tandingen

18^e eeuwse pand dat samen met de Sint Joriskerk de entree naar de Groenmarkt vormt vanuit de Langestraat.

Entrees naar de Groenmarkt

Legenda

Toelichting

Vanuit entree 3, 4 en 5 is de levendigheid op de Groenmarkt direct beleefbaar. Vanuit entree 1 en 2 is dat echter niet het geval, je moet weten dat er achter de kerk nog een plein verscholen ligt want dat is vanuit de stegen niet direct zichtbaar of voelbaar. Tevens zijn alle aanlooproutes naar het plein erg stenig en nodigen de stegen niet uit om als route te kiezen op ontdekkingstocht naar een leuk plein.

Het open zicht tussen de Groenmarkt en de Appelmarkt zorgt voor een sterke relatie tussen beide, de pleinen vloeien als het ware in elkaar over.

RUIMTELIJKE ANALYSE

Entrees in beeld

1. Zicht vanuit Langestraat

Het bord aan het begin van de straat is het enige dat erop wijst dat er iets te beleven is achter de Sint Joriskerk. Het zicht raakt de gevels en de rijweg, maar niet het plein.

2. Zicht vanuit Windsteeg

De steeg is smal, stenig en nodigt niet uit om doorheen te lopen. Ook hier zijn de gevels en de steeg enkel zichtbaar, de Groenmarkt als plein valt niet binnen het blikveld.

3. Zicht vanuit Lavendelstraat

De kleurrijke bankjes van Queens zijn direct zichtbaar en maken kenbaar dat er iets gebeurt aan het eind van de steeg.

4. Zicht vanuit Papenhofstede

De Sint Joriskerk en het terras aan de voet van de kerk komen mooi en duidelijk in beeld. Het nodigt uit om door te lopen naar de Groenmarkt.

5. Zicht vanuit Appelmarkt

De entree vanuit de Appelmarkt biedt overzicht over het hele plein, ook hier is in een oog opslag duidelijk dat er zich hier een horecaplein bevindt.

Appelmarkt – Groenmarkt

Vanuit beide pleinen heb je direct zicht op het andere plein. Qua ruimte vloeien de Appelmarkt en de Groenmarkt als het ware in elkaar over.

Zichtlijnen op de Groenmarkt

Legenda

Zichtlijn

Toelichting

De zichtlijnen zijn breed en omvatten in één blik de hele Groenmarkt. Echter worden verschillende zichtlijnen reikend tot aan de gevels verstoord. Op hoogte verstoren parasols, heathers, de bomen en het podium veelal de doorzichten, waar op ooghoogte de terrasschotten met wisselende hoogtes en de veelheid aan elementen met name het zicht verstoren. Hierdoor verliest het door monumentale panden omsloten plein haar overzichtelijkheid en intieme sfeer.

RUIMTELIJKE ANALYSE

Zichten in beeld

1. Zicht vanuit Langestraat

Het plein is goed zichtbaar, mits er niet te veel terraselementen voor staan. Onder de bomen wordt goed doorgekeken.

2. Zicht vanuit Appelmarkt

De Sint Joriskerk is prachtig te zien. Monumentale pandjes tegen de kerk minder goed vanwege alle terrasindeling. Ook is het beeld van Sint Joris te paard weinig opvallend.

3. Zicht vanaf hoek Windsteeg

Het zicht volgt de rijweg en kijkt vanzelf voorbij het plein door de ontoegankelijke uitstraling van de paaltjes, afscherming en veelheid aan gestapelde terraselementen. Het waaggebouw staat mooi in het zicht.

4. Zicht vanuit verhoging Sint Joriskerk

Het plein is goed te overzien, wel wordt het zicht op de monumentale gevels flink ontnomen door de terrasindeling.

Horeca met terrasruimte

Legenda

	Queens		Muziekcafé Pitchers
	Livingstone Coffee		Pannekoekenhuys
	Jackson classics and cocktails		't Nonnetje
	Café Onder de Linde		Vergunde terrasruimte
	Dikke Dirck		

Toelichting

De terrassen van de horecagelegenheden zijn ingericht o.b.v. de stijl van de horecagelegenheid. Dat betekent dat er nogal wat verschil in inrichting tussen de terrassen bestaat. Deze variatie draagt bij aan het rommelige beeld van het plein. Daarnaast bevatten de gevels ook veel informatie en elementen zoals uithangborden, reclame en luifels. Hierdoor wordt de connectie tussen horeca en terras verstoord. Daarnaast beslaat het terras een stuk grotere ruimte dan in werkelijkheid vergund.

RUIMTELIJKE ANALYSE

De horeca aan de Groenmarkt

Queens Vintage Bakery Café & City Hotel

Livingstone Coffe

Jackson classics and cocktails

Café Onder de Linde

Dikke Dirck

Muziekcafé Pitchers

Pannekoekenhuys

't Nonnetje

Er is een groot verschil in de overgang van openbaar naar privé op de Groenmarkt. De een heeft twee tredens als geleidelijke overgang naar privé waar de ander direct op/in de openbare ruimte landt.

Inrichtingslementen

Legenda

- Bollards met hekwerk
- Bollards
- ★ Beeld Joris te paard
- ▬ (Verplaatsbare) bloembakken

- ◆ Afvalbak
- Kleine bloembakken

Toelichting

Door de overvloed aan kleine verspreide inrichtingselementen die per horecagelegenheid verschillend zijn krijgt het plein een rommelig beeld.

RUIMTELIJKE ANALYSE

Inrichtingselementen in beeld

● Kleine bloembakken

De kleurrijke plantenbakken geven een gezellig beeld maar de doorgeschoten beplanting breekt het doorzicht op ooghoogte.

▬ (Verplaatsbare) bloembakken

Verrommelde plantenbakken staan wat onlogisch verspreid en bemoeilijken de doorloop op sommige plekken. Het geeft een extra onrustige dimensie aan het plein.

—● Bollards met hekwerk

Bollards met afsluitmogelijkheid. De balk ligt redelijk verstopt en vormt een gevaarlijk obstakel waar men overheen kan struikelen.

● Bollards

Verschillende bollards en paaltjes zorgt voor een harde scheiding en een ontoegankelijk beeld tussen voetpad/terras en rijweg. Daarnaast staat een groot deel ervan uit het lood.

★ Beeld Joris te paard

Joris te paard staat in een verdomhoekje en is onderdeel van de 'achterkant van het terras'.

Ieder terras heeft haar eigen type stoeltjes, tafeltjes, terrasschermen en andere inrichtingselementen, dit zorgt voor een onrustig beeld.

Evenementen

Festival op Groenmarkt

Live muziek bij het terras

Legenda

- Overdekt podium (van half april tot augustus)
- Grote jaarlijkse evenementen
- Activiteit in de zomerperiode
- Wisselende kleine optredens

Toelichting

De Groenmarkt is een graag gebruikt plein voor evenementen. Zo vormt het ook het begin- en eindstation voor het Amersfoortse festivalseizoen. Zoals te zien op de foto's hiernaast kan het erg druk zijn tijdens evenementen. Een inrichting die bijdraagt aan het reguleren van stromen is wenselijk.

Verlichting

Legenda

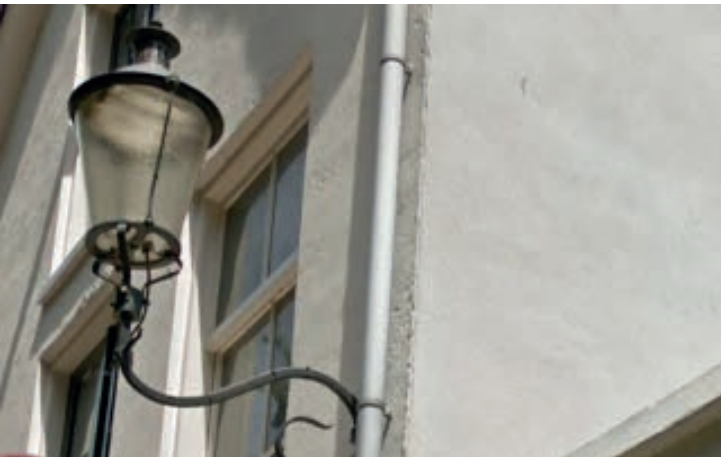
- ★ Paaltoparmaturen
- Wandarmaturen
- Verlichtingssnoeren

Toelichting

De paaltoparmaturen staan vrij dicht op de bomen waardoor een optimale lichtspreading wordt verhinderd. Daarnaast vallen een aantal wandarmaturen deels weg achter de luifels en (verlichte) uithangborden. De horecaondernemers hebben zelf verlichting opgehangen om de Groenmarkt tot een meer sfeervol verblijfsplein te maken, iets wat in de basis waarschijnlijk wordt gemist.

Paaltoparmaturen

Wandarmaturen

Diverse verlichtingssnoeren verspreid over het plein

RUIMTELIJKE ANALYSE

Conclusies

- De Groenmarkt wordt vanaf de rand/rijweg beleefd en gepasseerd door het harde onderscheid in verblijfszone en verkeerszone
- De Sint Joriskerk doet dienst als rand/achterkant van het plein
- De Groenmarkt is zeer goed bereikbaar maar de belangrijkste aanlooproutes (vanaf de Hof en de Langestraat) zijn stenig en niet uitnodigend
- Op ooghoogte verstoren fietsen en een grote verscheidenheid aan terraselementen het overzicht op het plein
- Op hoogte verstoren laaghangende boomkronen, heathers, parasols en het podium het zicht op de monumentale panden
- De Groenmarkt is van overzichtelijke maat en daardoor een intiem besloten plein, deze kwaliteit wordt nog onderbenut door het gebrek aan eenheid en overzicht

WENSENOVERZICHT

Kaders en wensen

Ondernemers – gemeente

Verkeer/expeditie

1. Verkeersluw maken is wenselijk
2. Behoeftte om de routing naar de kerk te behouden i.v.m. bezoekers die slecht ter been zijn
3. De Groenmarkt blijft toegankelijk vanuit de Langestraat voor ontheffingshouders
4. Gewenste bevoorradingsroute met ondernemers bespreken
5. Nadruk leggen op incidenteel verkeer
6. Graag geen parkeerplaatsen voor auto's op het plein
7. Permanente voorziening gewenst om het plein met evenementen te kunnen afsluiten

Fiets (parkeren)

1. Fiets en scooter vrij plein wordt geprefereerd om gevaarlijke situaties te voorkomen, er wordt met hoge snelheid over het plein gereden
2. Handhaven
3. Inzetten op gratis fiets parkeren op loopafstand
4. Fiets parkeervisie Amersfoort gebruiken
5. In de huidige situatie wordt er overlast ervaren van uitgaand publiek met fiets parkeren

Toegankelijkheid

1. Doorloop over het plein verbeteren is zeer gewenst
2. Alles op één niveau brengen en werken met nuance in materialen en verbanden
3. Pleingevoel benadrukken, auto te gast
4. Geleding met historische verantwoording
5. De relatie met de Appelmarkt versterken
6. Graag duidelijk onderscheid/contrast in materialisatie tussen voetpad en rijbaan
7. Betere en aangename toegang vanuit Langestraat wordt geprefereerd (nu onpraktisch qua doorstroming met evenementen)
8. Er zijn twijfels bij de verhoogde stoep voor de Sint-Joris kerk in de huidige situatie

Verharding

1. Graag stoepen inzetten als hét bindmiddel van de openbare ruimte
2. Geleid lijnen en regenwaterafvoer combineren op de overgang van stoep naar rij-/loopbaan is wenselijk
3. Verharding aan de voorzijde van de kroegen graag opnieuw straten i.v.m. hobbels en kuilen
4. Hergebruik van de bestaande klinkers, mix van straatbakstenen maken

Terrassen

1. Wens om rijbaan en terras omwisselen zodat de terrassen aan de gevels grenzen
2. Ondernemers zijn samen opzoek naar een terrasindeling
3. Ingetogen vormgeving en goede kleurensamenstelling van de terrassen gewenst
4. Het plein hoeft niet in zijn geheel een horecaplein te zijn, het moet een openbaar karakter hebben

Verblijven

1. Diversiteit aan doelgroepen vergroten is zeer gewenst
2. Meer openbare zitgelegenheid op plekken waar het mooi vertoeven is, is gewenst

Verlichting

1. Graag klassieke armaturen behouden
2. De lichtvisie van Amersfoort moet doorgevoerd worden op de Groenmarkt

3. Conventionele verlichting vervangen door LEDverlichting is wenselijk
4. Graag eigen voedingsnet aanleggen (in het geval alle bestrating eruit gaat)
5. De openbare verlichting moet goed afgestemd worden met het verlichten van gevels

Sfeer en zicht

1. De zichtbaarheid op de terrassen vanuit de Langestraat verbeteren wordt geprefereerd
2. Graag de pittoreske sfeer benadrukken
3. Joris te paard graag een meer prominente plek geven
4. Graag de Appelmarkt en Groenmarkt familie van elkaar laten zijn
5. Pittoreske sfeer benadrukken is wenselijk
6. Meer aantrekking en zicht vanuit de Langestraat en de Windsteeg gewenst
7. Kunstwerk Joris te paard graag op huidige locatie behouden, maar meer in het zichtbrengen

Groen

1. Graag andere boomsoort aanplanten
2. Er wordt veel overlast van luizen en plak onder de bomen ervaren
3. Liever geen bovengrondse plantenbakken plaatsen, oogt armoedig door slechte/late verzorging
4. Meer groen toevoegen is positief mits de ruimte het toelaat qua maat en uitstraling
5. Huidige staat van de bomen is voldoende tot goed

Spelen

6. Er is een groot te kort aan spelaanleiding in de stad
7. Graag meer spelaanleiding op het plein zoeken op het plein

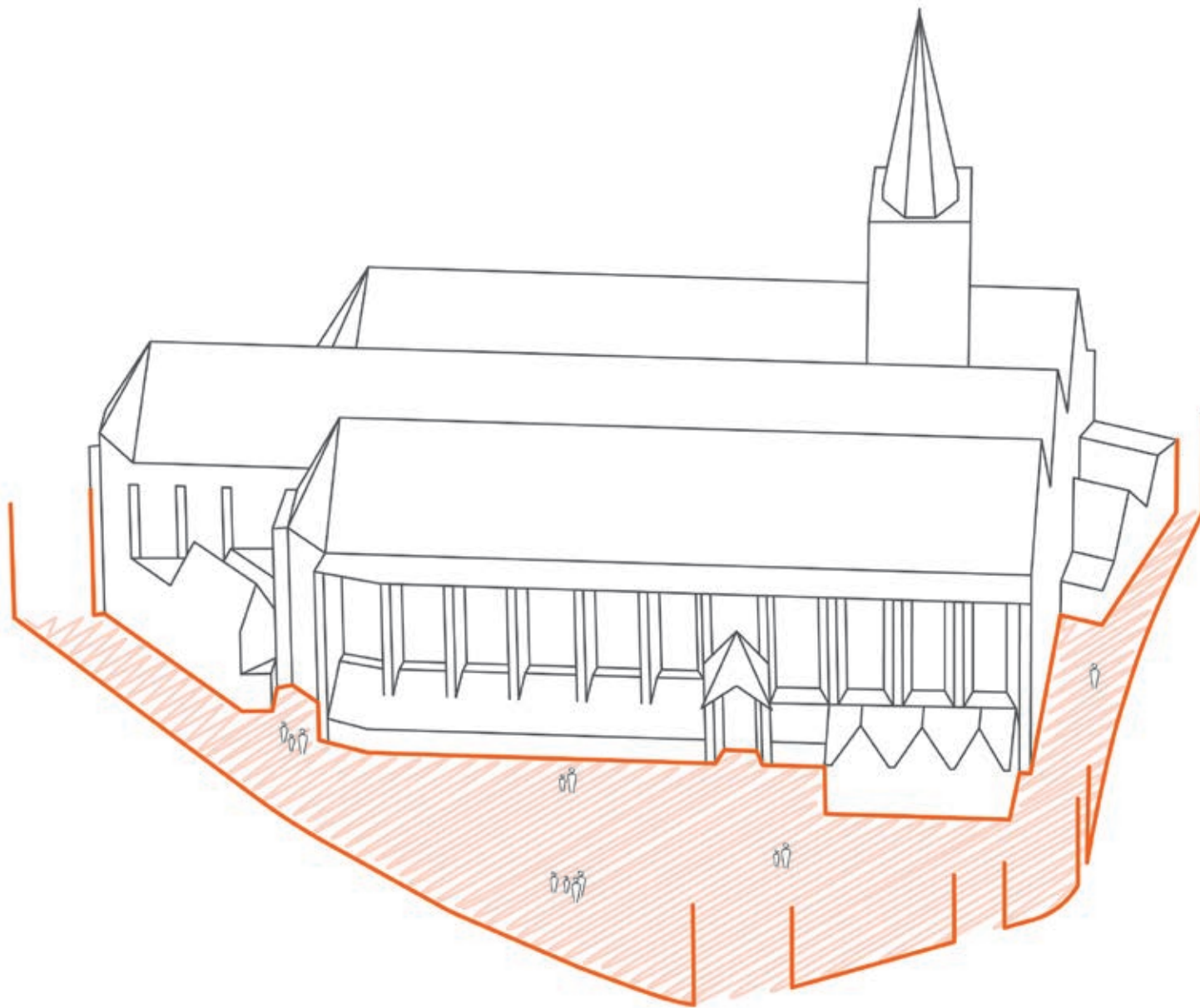
Waterafvoer

1. Regenwater vanaf de straat het liefst zoveel mogelijk infiltreren
2. Overtollig water graag oppervlakkig laten afstromen naar het Havik
3. Water vertraagd afvoeren en zichtbaar maken is leuk te combineren met spelaanleiding

VISIE

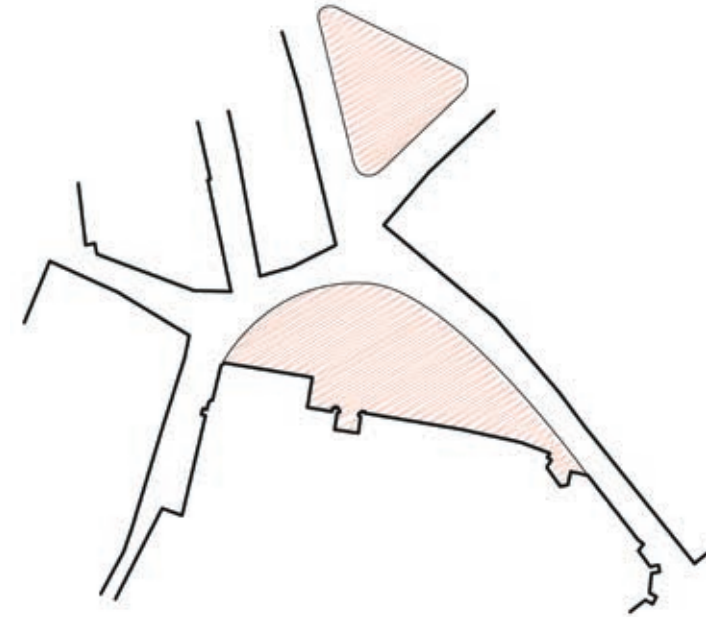
Kerkbiotoop als karakteristiek benadrukken

De karakteristiek van de Groenmarkt is dat deze de ruimte rond de kerk definieert en de gebogen bebouwingsrand vormt de lijst van de kerkbiotoop als gevolg van de vroegere begraafplaats. Door een tapijt over de gehele lengte en breedte van de Groenmarkt uit te rollen wordt er rust en eenheid in de basis gebracht en verhoudt de ruimte zich tot de maat van de kerk.

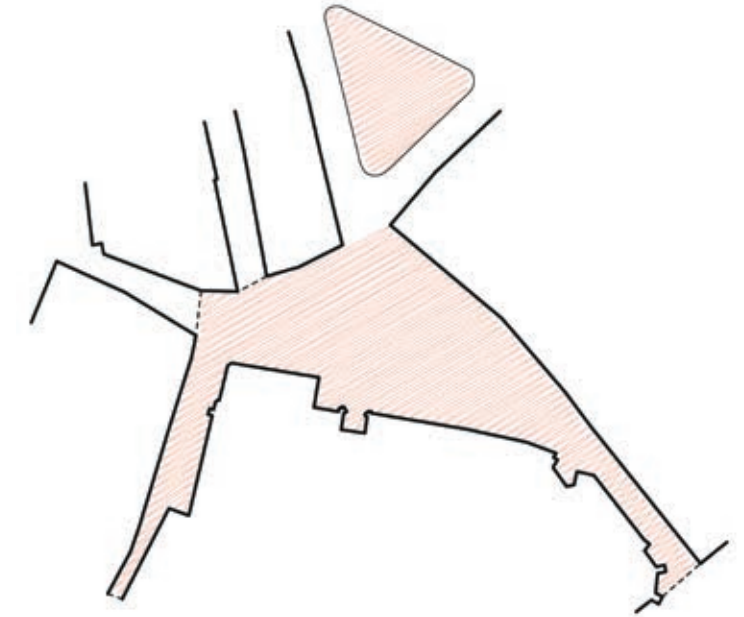

Overgang naar de omgeving

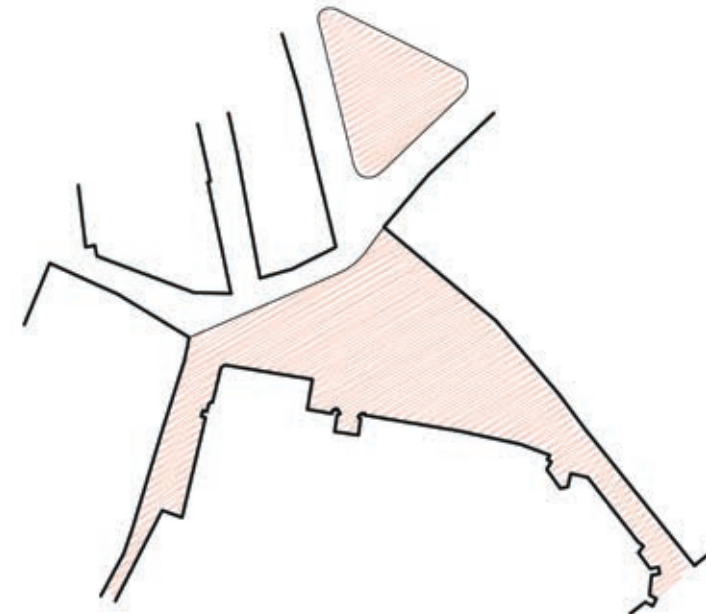
Huidige situatie

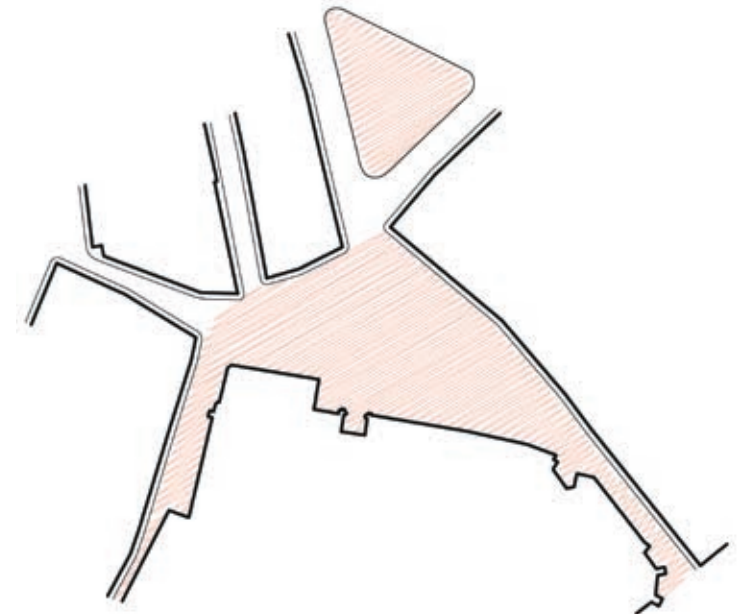
1) Overgang zoals bij de Hof

2) Rijweg aan laten sluiten

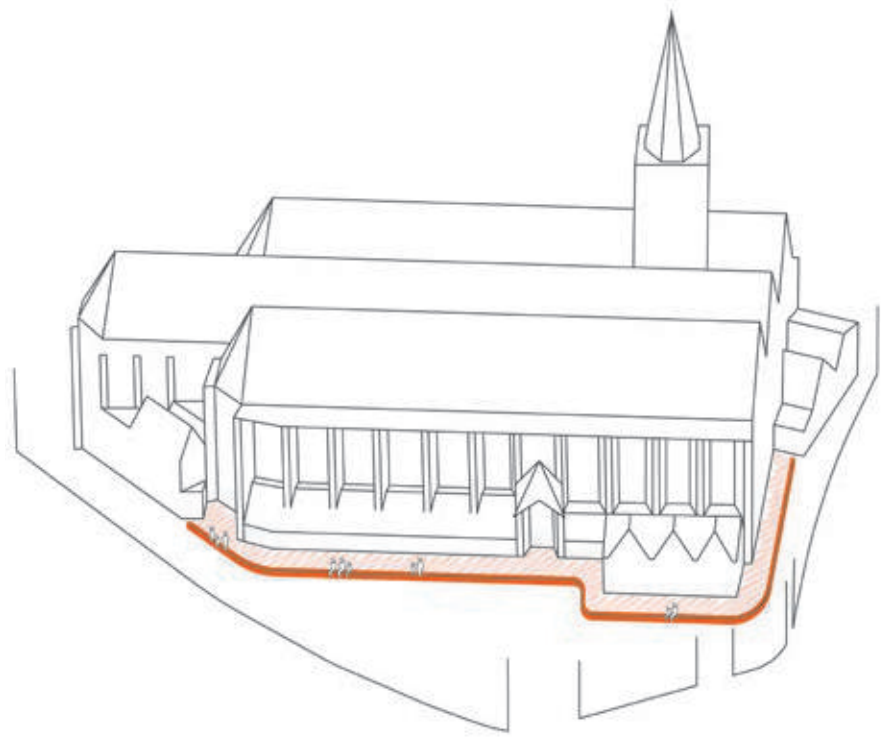

3) Stoep als verbinder

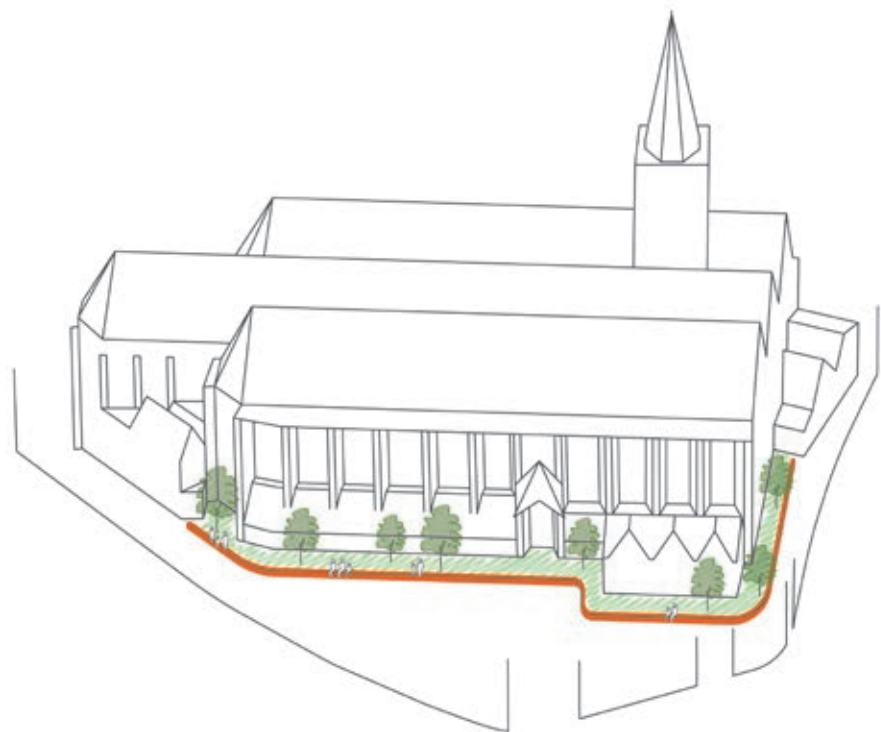

Definiëren overgang kerk en Groenmarkt

Het huidige hoogteverschil versterken en inzetten als een verblijfsplek door een lange verhoogde rand als offset van de kerk te maken

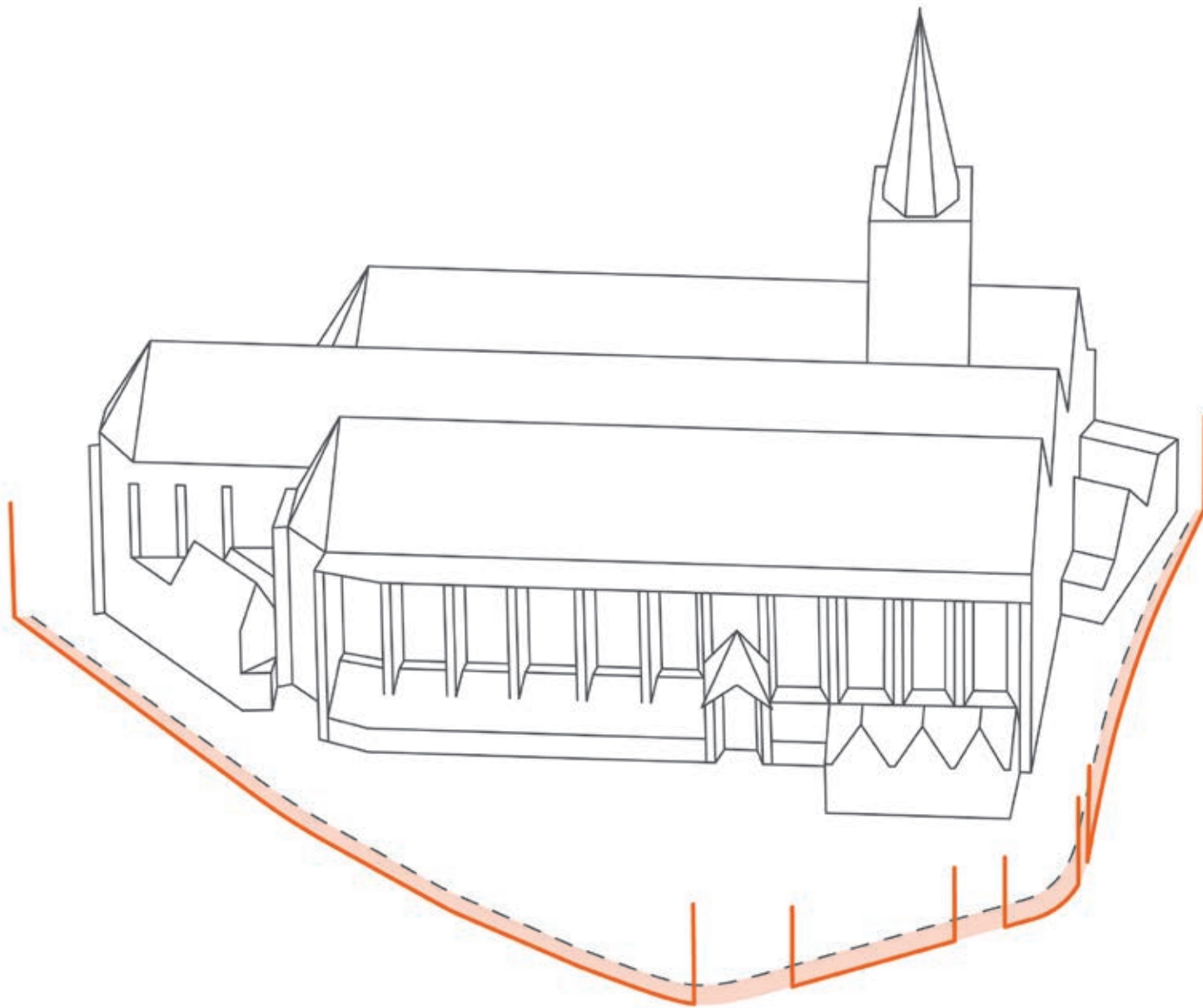

Opvallende overhoekjes met rommel, wild geparkeerde fietsen en opslag voorkomen d.m.v. een groene bloeiende rand rondom de kerk. Dit geeft een zachte overgang van de Sint Joriskerk naar de Groenmarkt.

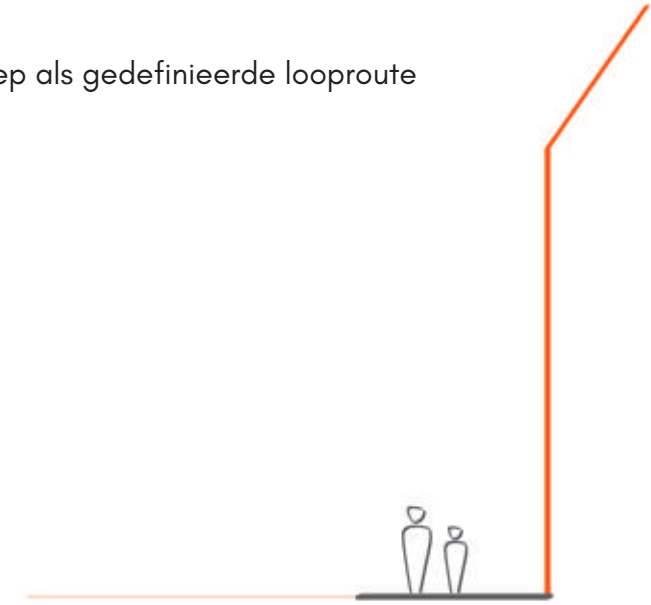

Heldere overgang bebouwingslijst naar Groenmarkt

Door de overgang van bebouwingslijst naar de Groenmarkt eenduidig uit te voeren ontstaat er helderheid in het gebruik van de ruimte. Daarmee heeft de keuze voor het type overgang ook direct effect op de looplijnen over het plein.

- 1) Stoep als gedefinieerde looproute

- 2) Korte plint als verlenging van de gevel op maaiveld

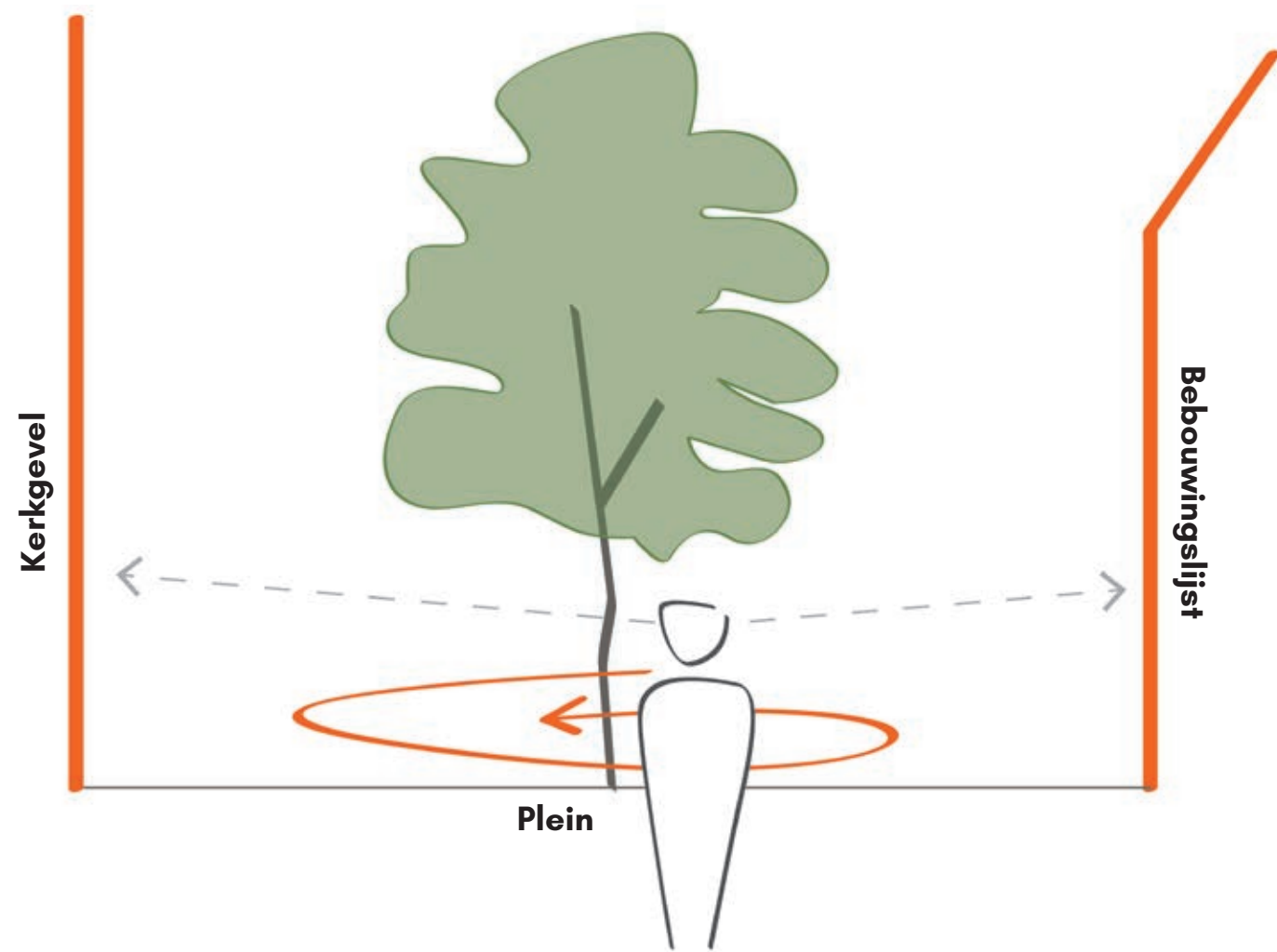

- 3) Ruimte voor bestaande bouwkundige overgang van bebouwingslijst naar plein

Eenheid en rust op het plein creëren door een gemeenschappelijke drager

De kerkbiotoop wordt pas beleefd als er eenheid en rust op de Groenmarkt is. Door de hoeveelheid aan elementen terug te brengen ontstaat er overzicht. Een gemeenschappelijke drager is ondersteunend aan de rust.

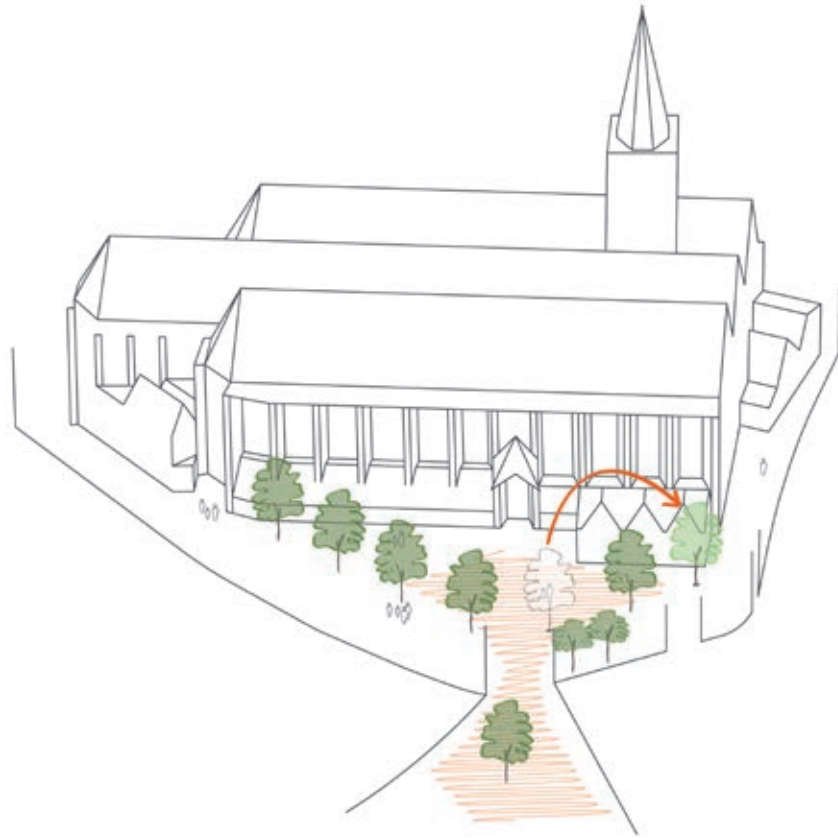

Met elkaar zoeken naar 'n gemeenschappelijke drager op het plein

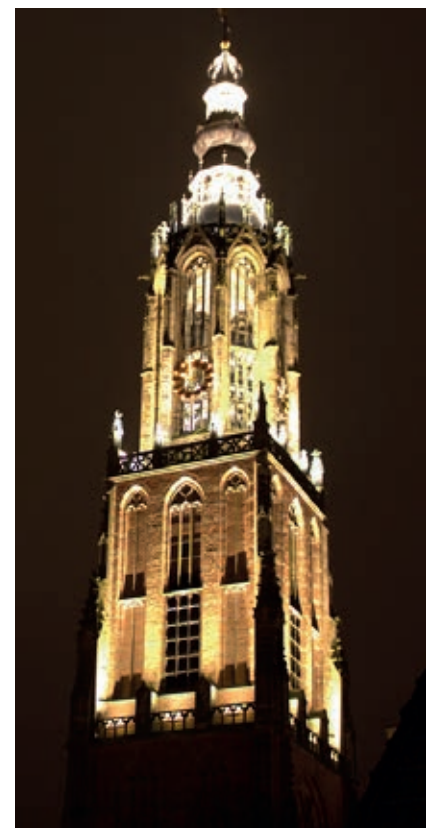
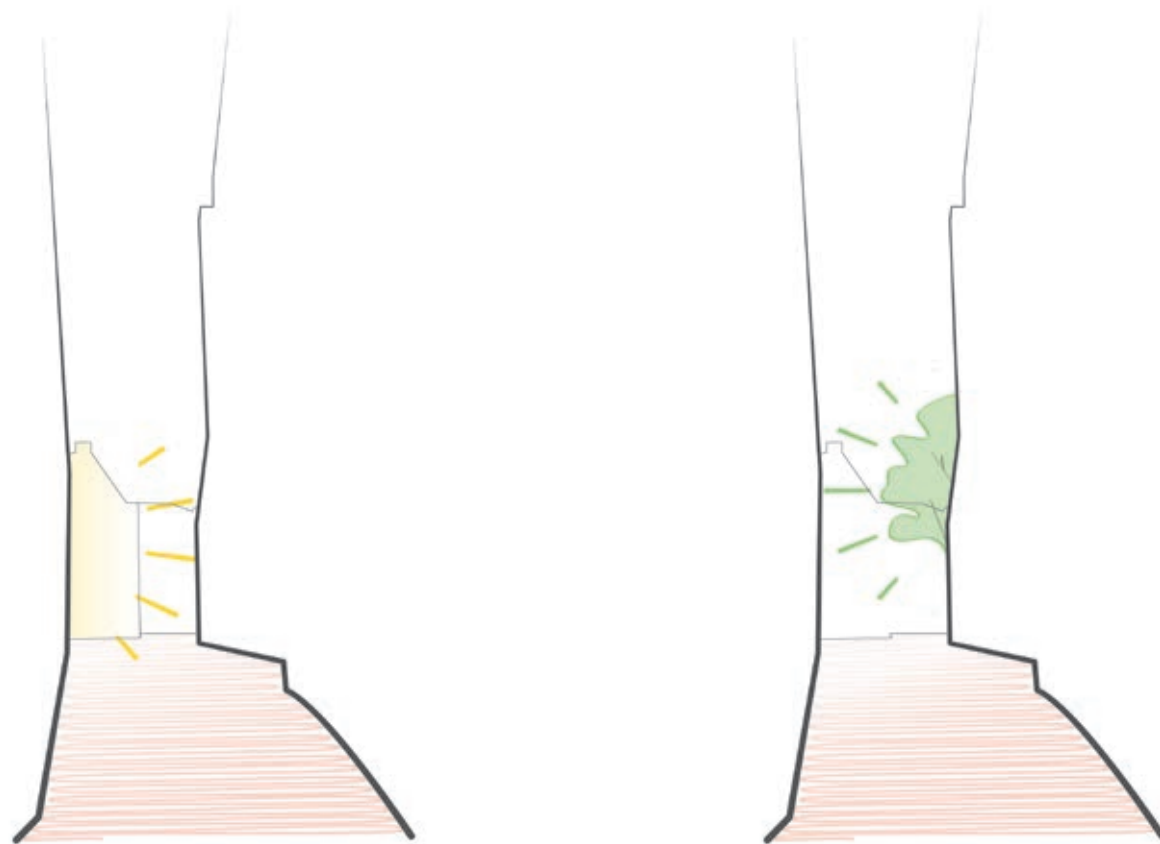
Relatie Appelmarkt - Groenmarkt versterken

Versterken van de beleving van de Sint Joriskerk door het zicht vrij te maken of een 'trekker' / koppeling met de Appelmarkt op ooghoogte te organiseren

Relatie de Hof - Groenmarkt leggen

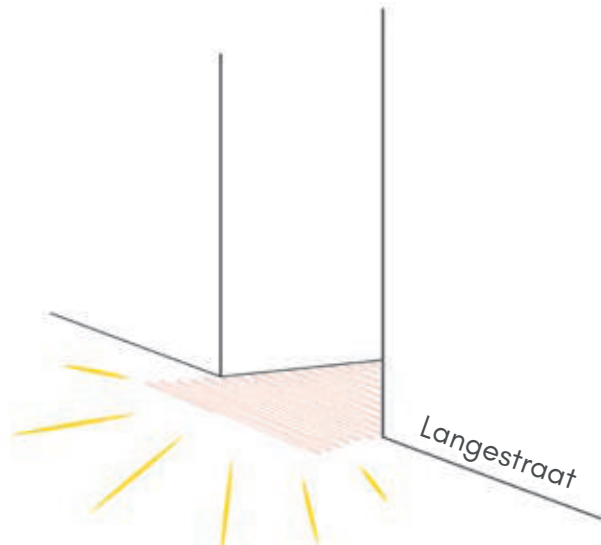
Verleiden en het kenbaar maken van de ruimte achter de Sint Joriskerk

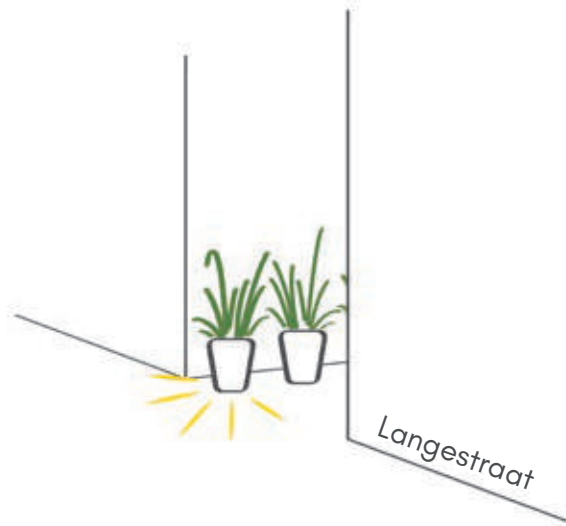
Relatie Langestraat - Groenmarkt versterken; aandacht trekken vanaf de Langestraat

De winst is te behalen op de overgang van de Langestraat naar de Groenmarkt. Op deze plek moeten mensen verleid worden door iets bijzonders. Zodra men op de Groenmarkt komt is daar de belevenis te vinden.

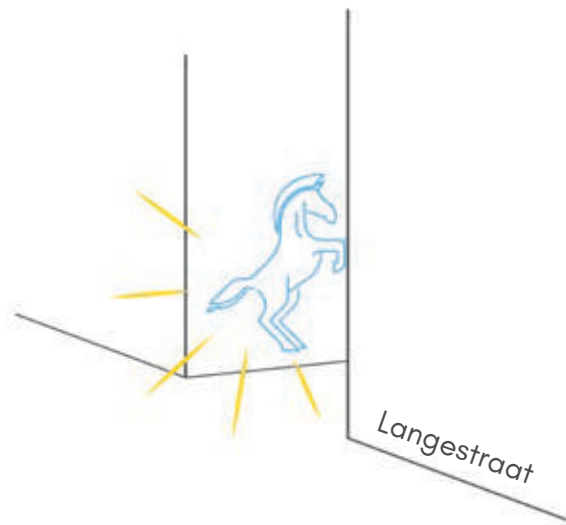
1) Met iets bijzonders in het verhardingsvlak

2) Door een bijzondere reeks elementen

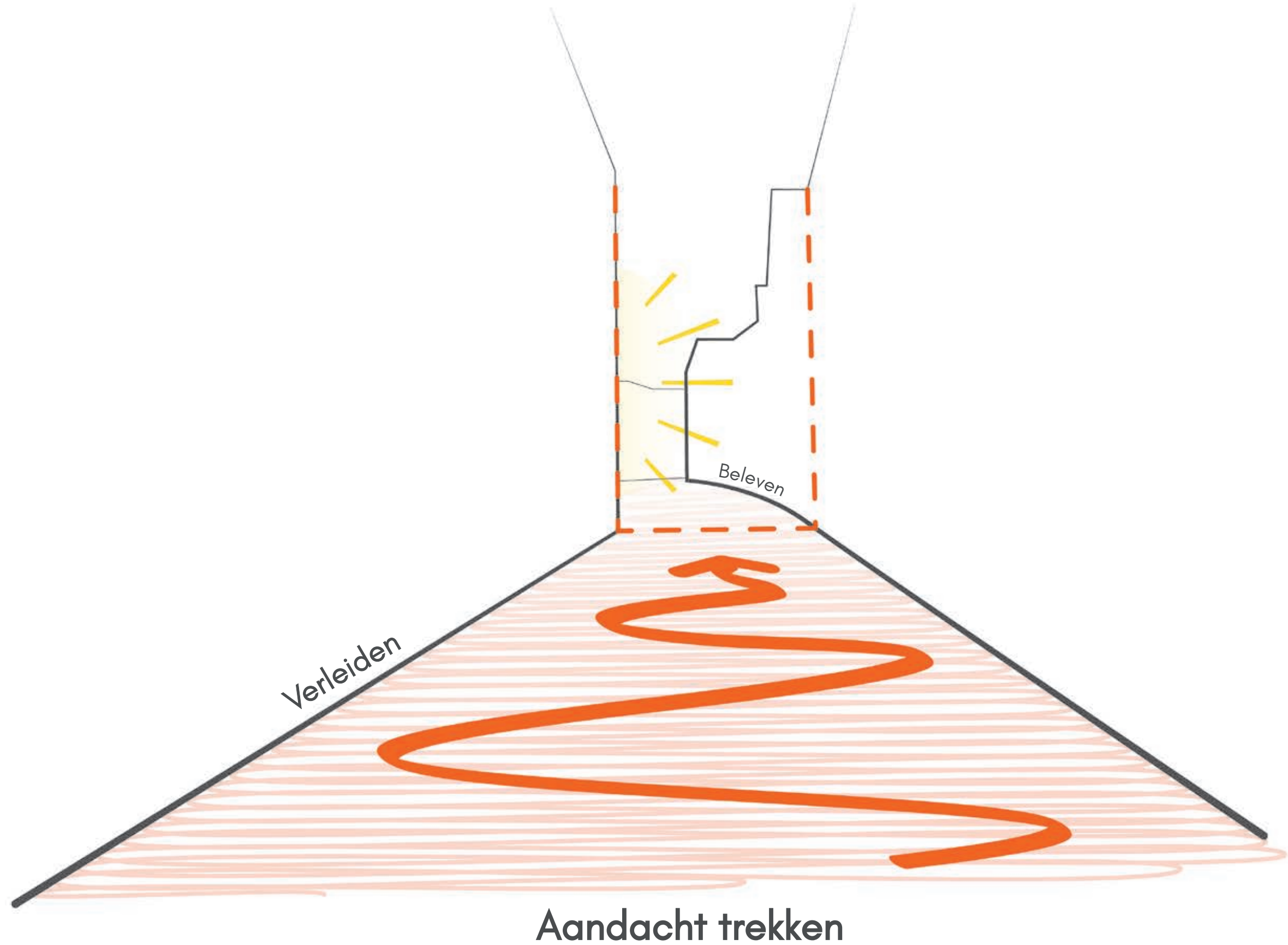

3) Middels lichtprojecties

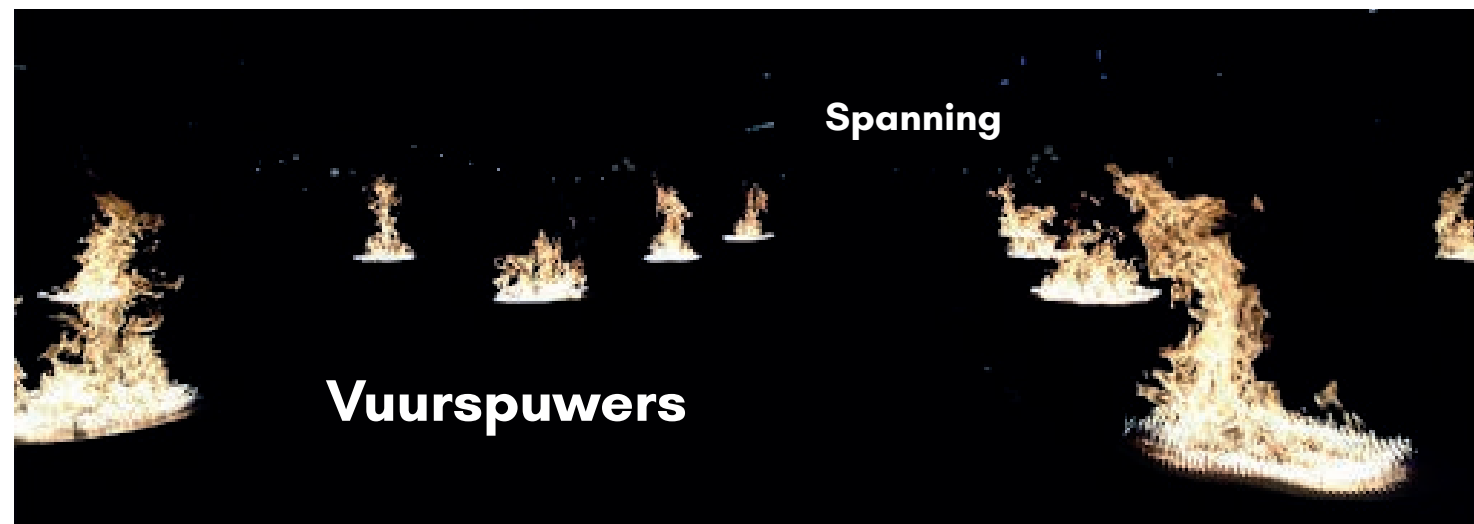

Relatie Langestraat - Groenmarkt versterken; verleiden naar de Groenmarkt

De zichtbaarheid vanaf de Langestraat kan bereikt worden door een combinatie van één of meer ingrediënten; 'aandacht trekken' - 'verleiden' - 'beleven'

Placemaking op de Groenmarkt

Spelaanleiding

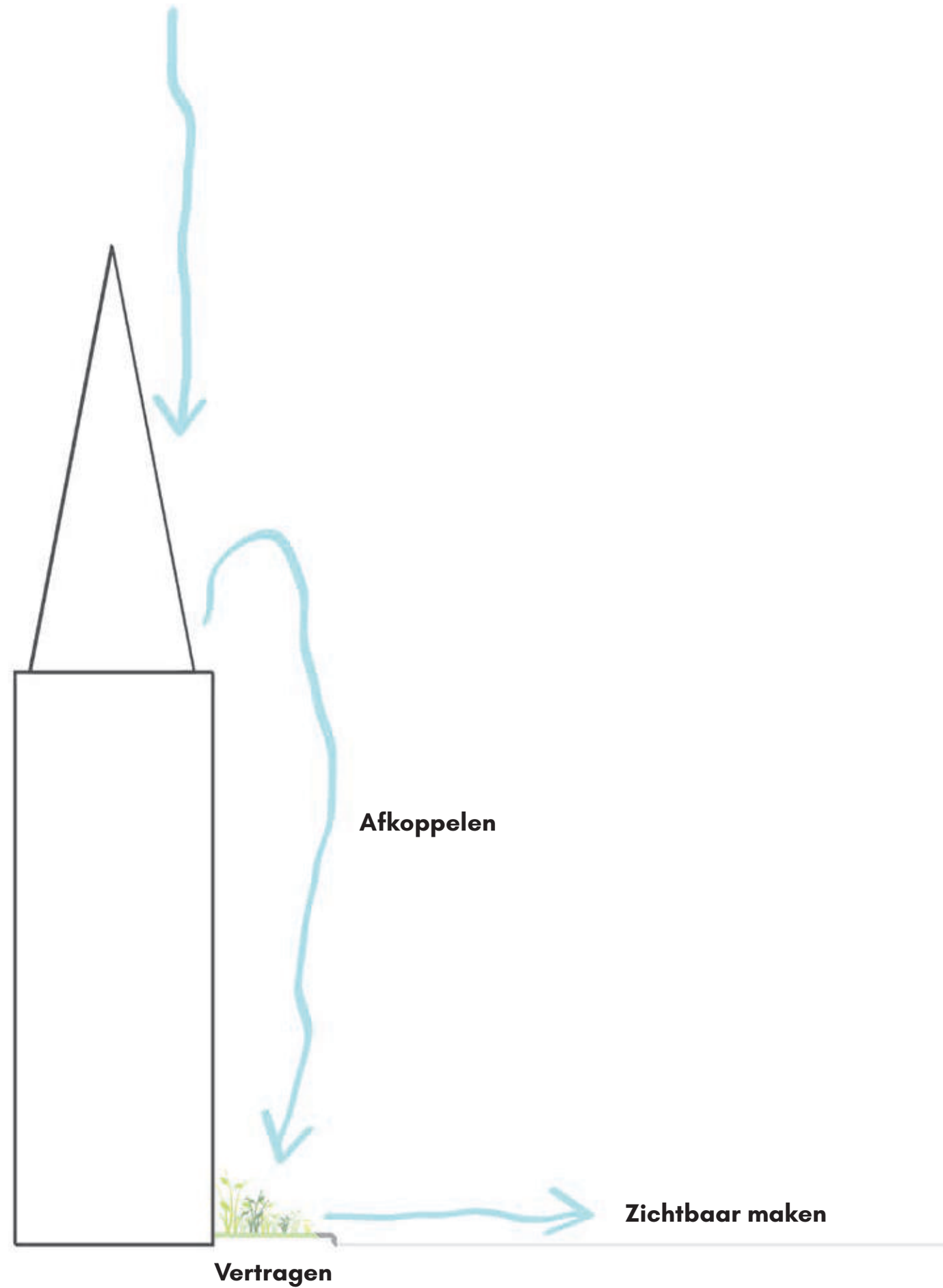

Geen speeltoestellen, maar spelaanleiding met een logische plek in het ontwerp

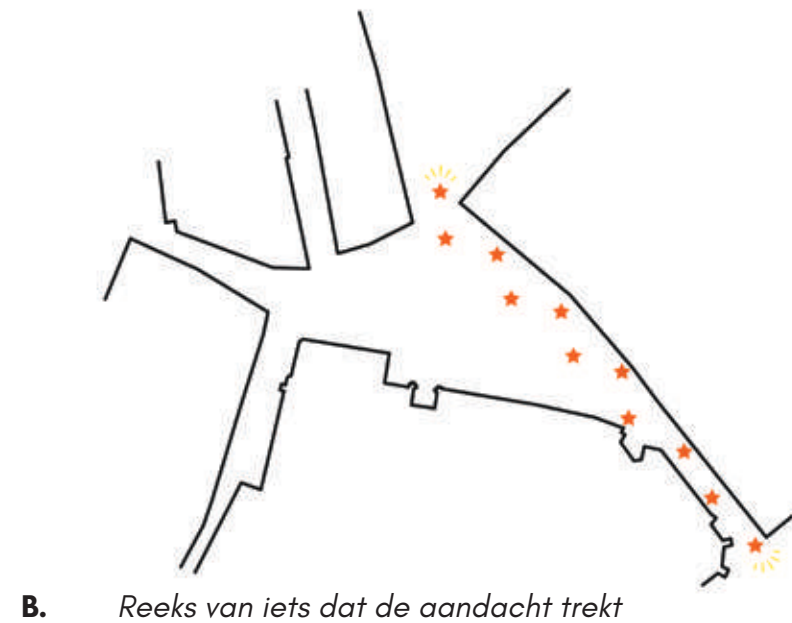
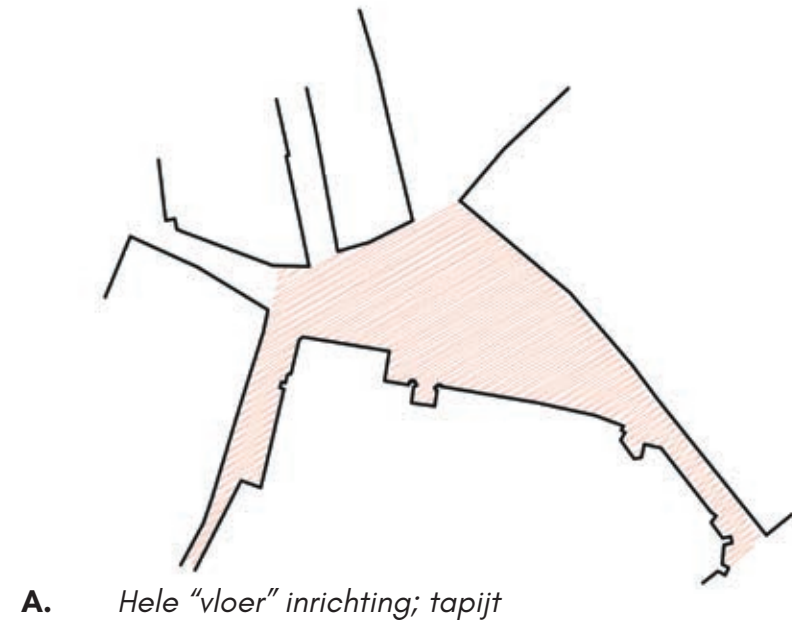
VISIE

Afkoppelen, vertragen en zichtbaar maken

NO-REGRET MAATREGELEN

1) Verkeer en zichtbaarheid:

NO-REGRET MAATREGELEN

2) Rust en inrichting en samenhang door drager:

- Versoberen van het aantal inrichtingselementen
- Toevoegen van een gemeenschappelijke drager, bijvoorbeeld:
  - › Dezelfde bloembak als op de Appelmarkt
  - › Een unieke drager organiseren voor de Groen- en Appelmarkt. Eventueel als schoolproject/-stage uitzetten
- Onderscheiden per horecagelegenheid middels eigen uitingen

NO-REGRET MAATREGELEN

3) Placemaking met licht en evenementen:

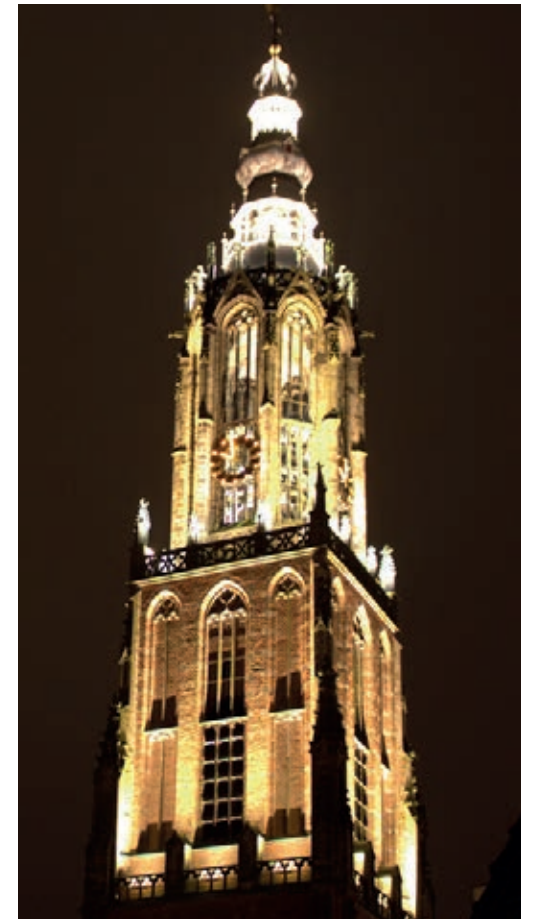
Thematisch:

Evenementen organiseren in samenhang met andere evenementen op bijvoorbeeld de Hof

Architectonisch:

Permanente invulling in lijn met de lichtvisie van Amersfoort

KANSENKAART

Interessante ideeën en kansen voor op lange termijn

- Eén heldere kerkbiotoop verharding

- Het afkoppelen van hemelwater in een groene rand rondom de Sint Joriskerk en het water zichtbaar maken als (speel)element op het plein

- Toevoegen van informele zitgelegenheid dat eveneens als speelelement gebruikt kan worden

8
9
5
0